

Książki o tematyce pedagogicznej, wychowawczej i profilaktycznej dostępne w Bibliotece Szkolnej Gimnazjum im. T. Kościuszki w Kietrze.

Zestawienie bibliograficzne w wyborze

I Wychowanie w rodzinie. Pedagogika rodzinna.

1. AGRESJA

Agresja i przemoc w szkole: przyczyny, rozpoznawanie, zapobieganie / pod. red. Ireny Pufal-Struzik .- Kielce: Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP, cop. 2007

Publikacja zawiera opinie, wyniki badań i praktyczne sugestie pedagogów i psychologów, których łączy przekonanie o możliwości ograniczenia w środowisku szkolnym sytuacji powodujących eskalację zachowań agresywnych. Agresja przepełnia dziś szkołę, zagrożeni przemocą czują się i uczniowie i nauczyciele.

2. DEBESSE, Marice

Etapy wychowania / Maurice Debesse .- Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1983

Autor przeciwstawia się pedagogice autorytetu i przymusu, pedagogice nakazów, ale nie akceptuje radykalnych zasad pedagogiki swobody. Szuka drogi pośredniej między krańcowościami przymusu i samowoli, szanuje indywidualność, ale ostrzega przed jej kaprysmi, wskazuje drogę wolności splecionej jednak z odpowiedzialnością, ceni twórcze poszukiwania i innowacje, ale docenia rolę trwałych nawyków w życiu jednostek, chce przewyciężyć konflikty między dyrektywą wychowania człowieka i dyrektywą wychowania obywatela, akcentuje rolę wychowania, ale uwydatnia równocześnie znaczenie procesów immanentnego rozwoju każdej jednostki.

3. FABER, Adele

Jak mówić do nastolatków, żeby nas słuchały. Jak słuchać, żeby z nami rozmawiały / Adele Faber, Elanie Mazlish.- Poznań: Media Rodzina, [2006?]

W swojej nowej książce autorki poruszają typowe problemy wieku dorastania, piszą o zagubieniu, o pragnieniu akceptacji, o młodzieńczym buncie, przekorze i potrzebie decydowania o sobie, jaką odczuwają prawie wszystkie nastolatki. Poruszają także kwestie związane ze zmianami obyczajowymi, przedwczesnym zainteresowaniem seksem, łatwym dostępem do narkotyków, niebezpieczeństwami związanymi z szerokim dostępem do mediów. Książka powstała na podstawie wielu zajęć i spotkań, jakie autorki przeprowadziły z nastolatkami i ich rodzicami

4. FABER, Adele

Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły / Adele Faber, Elanie Mazlish.- Poznań: Media Rodzina, [2001?]

Mówi się, że diabeł tkwi w szczegółach... Właśnie to, co potocznie uważa się za zwyczajne - mowa okazuje się czynnikiem najważniejszym w kontaktach z dziećmi, młodzieżą, a w sumie to ze wszystkimi. I nie tylko werbalny przekaz, ale także mowa ciała czy milczenie. Książka dostarcza porad jak przemodelować swoje myślenie i działanie, tak aby osiągać pożądane rezultaty. Owo "zamiast" przedstawione w książce w komiksowej formie zapada w pamięć. Postępowanie uznane z zasady za właściwe okazuje się tylko pogarszać sprawę... aż trudno uwierzyć. Badania jednak dowodzą, że porady zawarte w "Jak mówić..." sprawdzają się. Trzeba jednak sporego nakładu pracy, by zmienić swoje "odruchy".

5. GILBERT, Guy

A jak tam twoje dzieci?: porozmawiajmy o wychowaniu / Guy Gilbert,- Poznań: Wydawnictwo Święty Wojciech, cop.2010

Jak wychowywać dzieci w świecie, w którym wszystko się wciąż zmienia? Jak budować rodzicielski autorytet? Jak sprostać wyzwaniom szkolnym? Jak odpowiedzieć na bunt nastolatka i przebudzenie się jego seksualności? Jaką postawę przyjąć wobec inwazji mediów? Jak nawiązać dialog z młodymi, którzy wymykają się spod kontroli? Guy Gilbert - charyzmatyczny ksiądz pomagający trudnej młodzieży - udziela rodzicom bezcennych wskazówek.

6. GORDON, Thomas

Wychowanie bez porażek: rozwiązywanie konfliktów między rodzicami a dziećmi / Thomas Gordon.- Warszawa: PAX, 2005

Niniejsza książka to światowy bestseller. Autor, krytykując dotychczasowe modele rozwiązywania konfliktów (oparte na schemacie: "zwycięzca - pokonany"), proponuje stosowanie metody bez pokonanych. Dąży do wprowadzenia takich zasad komunikacji, które w sytuacji konfliktowej pozwolą znaleźć rozwiązanie kompromisowe, zadowalające obie strony. Wielką zaletą pracy Thomasa Gordona, obok jasnego wykładu i prostego języka, jest pokazanie, jak się praktycznie posługiwać metodą bez pokonanych. Choć odnosi się ona przede wszystkim do rozwiązywania sporów między rodzicami a dziećmi, może być wykorzystana także we wszelkich międzyludzkich sytuacjach konfliktowych.

7. PYŻALSKI, Jacek

Agresja elektroniczna wśród dzieci i młodzieży / Jacek Pyżalski.- Sopot: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2011

Tematem książki jest coraz powszechniejsza obecnie agresja elektroniczna wśród dzieci i młodzieży. Autor omawia zagadnienie nowych mediów, poświęcając sporo uwagi ich młodym użytkownikom i dysfunkcjonalnemu korzystaniu z nowych technologii, którego jednym z przejawów jest agresja elektroniczna (cyberbullying), realizowana za pośrednictwem Internetu, ale także np. telefonów komórkowych. W książce przedstawiono liczne przykłady, a także omówiono cechy cyberbullyingu oraz jego sprawców i ofiar. Na koniec opisano konsekwencje agresji internetowej oraz metody profilaktyki i interwencji w tej dziedzinie, możliwe do zastosowania głównie w szkole, przez nauczycieli i pedagogów, a także w domu, przez rodziców i opiekunów młodego człowieka.

8. ZATTONI, Mariateresa

Jak mądrze wychowywać nastolatka: rady praktyczne dla rodziców i wychowawców / Mariateresa Zatonni.- Kraków: Bratni Zew, cop. 2010

Książka jest przeznaczona dla wychowawców i rodziców wychowujących nastolatków. Pomaga zrozumieć zjawisko młodzieńczego buntu naszych dzieci. Powinna być również obowiązkową lekturą dla tych, których dzieci jeszcze nie osiągnęły „wieku buntu”, ponieważ do tego trzeba się przygotować kiedy jest jeszcze czas. Książka opisuje relacje rodzinne gdy nastolatki buntują się przeciwko wszystkim i wszystkiemu oraz radzi bardzo mądrze jak rozwiązywać takie problemy w oparciu o praktyczne przykłady. Okres młodzieńczy u dzieci, to czas burzliwy nie tylko dla samego nastolatka, ale również, a może przede wszystkim dla jego rodziców. Trudno nam zrozumieć, dlaczego nasze dziecko - dla którego zrobiliśmy tak wiele, które zawsze było najważniejsze, o którym wiedzieliśmy prawie wszystko - nagle przestaje liczyć się z naszym zdaniem i zaczyna stanowić odrębną istotę.

II Profilaktyka. Uzależnienia.

1. ALKOHOL

Alkohol. Programy profilaktyczno-edukacyjne / [red. Joanna Bielan i in.],
Nadarzyn: Lissner Studio, 2010? + DVD

Zestaw ten składa się z książki zawierającej podstawowe informacje o alkoholu, jego szkodliwości i wpływie na psychikę młodego człowieka. Do książki dołączona jest płyta składająca się z trzech elementów: film „Cena przyjaźni” – 16 minut; Dwa pozostałe filmy „Medal olimpijski” – 4,5 min., „Świadek dojrzałości” – 9 min. stanowią przestrożę dla tych wszystkich, którzy uważają, że alkohol to problem, który ich nie dotyczy.

2. BAILEY, Jacqui

Narkotyki / [Jacqui Bailey],- Poznań: Ibis, 2009

Książka ta wyjaśnia, czym są środki odurzające, z czego są wytwarzane oraz jak wpływają na ludzki organizm. Autorka podaje też aktualne dane dotyczące zażywania narkotyków oraz usiłuje dociec, dlaczego coraz więcej osób popada w uzależnienie od nich. Wyjaśnia też, jak polskie i międzynarodowe prawo traktuje przestępstwa związane z posiadaniem i handlem narkotykami.

3. GOLONKA, Barbara

Moje życie bez uzależnień / Barbara Golonka i in..- Opole: [Komenda Wojewódzka Policji; Fundacja ProLege], 2004

Czas dorastania to okres bardzo ważny i trudny, a cechuje go niezwykła intensywność przeżyć, liczne niepokoje, trudności i „kryzysy”. Młodzież w tym wieku przeżywa rozterki moralne, społeczne, intymne wątpliwości związane z własną osobą. W tym okresie życia dochodzi znacznie wcześniej do konfliktów między rodzicami, a nastoletnimi dziećmi, nauczycielami a uczniami. Treści zawarte w poradniku pozwolą młodym ludziom znaleźć odpowiedzi na pytanie: co im szczególnie zagraża? (uzależnienie od używek: nikotyny, leków, alkoholu, narkotyków).

4. JAK UCHRONIĆ

Jak uchronić dziecko od narkotyków, alkoholu: dla pedagogów, nauczycieli, rodziców / [oprac. Paweł Wiśniewski],- Warszawa: [bw.], 1999

Broszura zawiera podstawowe informacje na temat uzależnienia od alkoholu i narkotyków. Przedstawia opis poszczególnych środków odurzających, objawy ich stosowania, słowniczek pojęć oraz zdjęcia najpopularniejszych narkotyków.

5. KARWICKA, Krystyna

My, rodzice dzieci z Dworca Centralnego / Krystyna Karwicka, Andrzej Ochremiak.- Warszawa: W.A.B., 2001

Wiele jest książek o narkomanii. Nie było jednak do tej pory książki, która pokazywałaby rodziny narkomanów, bezradne, bezsilne, zrozpaczone, cierpiące, walczące, choć tak często przegrywające walkę o swoje dzieci. Pierwsza część książki składa się z autentycznych rozmów z rodzinami narkomanów, druga - to rozmowa współautorów. Część trzecia i czwarta zawierają omówienie podstawowych pojęć związanych z uzależnieniem i narkomanią oraz adresy instytucji i organizacji, do których można się zwrócić o pomoc.

6. MASON, Paul

Palenie i picie / Paul Mason,- Poznań: Ibis, 2009

Książka z serii *Porozmawiajmy o...*, poruszająca trudne tematy z jakimi młodzi ludzie spotykają się na co dzień. Zawiera przydatne informacje i porady, jak walczyć z problemem uzależnienia od palenia i picia. Przybliży Czytelnikowi zagadnienie uzależnienia, pokazuje reakcje organizmu na zażywanie szkodliwych substancji i ich wpływ na zdrowie i życie osoby uzależnionej.

7. MONETA – MALEWSKA, Maria

Narkotyki w szkole i w domu: zagrożenie / Maria Moneta-Malewska.-
Warszawa: PAX, 2000

Pierwsza w Polsce książka o narkomanii napisana w tak przystępny i wyważony sposób. Odsłania prawdę o narkotykach lat 90. Tak rodzice, jak i nauczyciele dowiedzą się z niej, jak rozpoznać, czy dziecko bierze, i jak z takim dzieckiem postępować.

8. MAXWELL, Ruth

Dzieci, alkohol, narkotyki: przewodnik dla rodziców / Ruth Maxwell,- Gdańsk:
Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2000

Autorka tej książki jest praktykiem terapeutą zajmującą się pomocą dzieciom uzależnionym od środków psychoaktywnych oraz ich rodzinom i opiekunom. Pozycja jest adresowana do osób obawiających się zagrożeń ze strony alkoholu i narkotyków jak również dla tych, którym przyszło się zmierzyć z problemem nadużywania lub uzależnienia od tych substancji przez ich dzieci. Treści zawarte w tej pozycji niosą podstawową wiedzę, potrzebne umiejętności oraz wsparcie konieczne w uchronieniu dziecka lub uratowania go w obliczu pułapki uzależnienia.

9. MELLIBRUDA, Jerzy

Tajemnice ETOH czyli Alkohol i nasze życie / Jerzy Mellibruda,- Warszawa:
Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 1997

Poradnik znanego psychologa specjalizującego się w problematyce uzależnień, wyjaśnia w przystępny sposób: co to jest ETOH (alkohol etylowy), jakie jest jego działanie i wpływ na organizm człowieka, jak zmienia psychikę, jak pomagać osobom uzależnionym (szczególnie dzieciom), żeby nie piły

10. NASZE DZIECI

Nasze dzieci i alkohol: poradnik dla rodziców / Warszawa: Państwowa
Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, [2000?]

Poradnik dla rodziców, w którym autorka wyjaśnia jak rozmawiać z dziećmi o alkoholu, jak wspierać abstynencję dziecka i co robić w sytuacji, gdy nastolatek zaczyna sięgać po alkohol.

11. NARKOTYKI

Narkotyki. Programy profilaktyczno-edukacyjne / oprac. tekstu Dagmara
Sołdek,- Nadarzyn: Lissner Studio, 2010? + DVD

Program ten składa się z książki oraz płyty DVD. W książce przedstawiony jest podział narkotyków wg następujących kryteriów: opis; formy występowania i sposoby przyjmowania; zewnętrzne oznaki użycia; uzależnienie fizyczne i psychiczne; działanie fizjologiczne; właściwości uzależniające. Płyta DVD: film „Narkotyki i ja” (11 minut) to historia przyjaźni dwóch nastolatków. Na drodze ich przyjaźni pojawiają się narkotyki. Film „Ważne wybory” (19 minut) to problem bardziej skomplikowany – sprawa dotyczy narkomanii ojca młodego człowieka. Kontakty z narkotykami niszczą nie tylko jego, ale całą rodzinę. Co można zrobić w takiej sytuacji? Jak postąpić? O tym powinna być ta dyskusja.

12. NASZE DZIECI

Nasze dzieci i narkotyki: poradnik dla rodziców / Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii,- [bm.: bw., 2003?]

Publikacja skierowana jest do rodziców. W prosty sposób objaśnia podstawowe zasady stosowania profilaktyki w środowisku rodzinnym oraz wskazuje na sygnały ostrzegawcze - czyli jak poznać, że dziecko zaczęło eksperymentować z narkotykami. W broszurce czytelnik znajdzie również porady jak przeprowadzić rozmowę z dzieckiem o narkotykach, informację o testach i obowiązującym prawie. Aby rodzic mógł być kompetentnym partnerem dla dziecka w wymianie poglądów na temat środków psychoaktywnych w broszurce znajdzie także krótkie opisy działania poszczególnych środków oraz słowniczek młodzieżowego slangu.

13. PACEWICZ, Alicja

Jak pomóc dziecku nie pić / Alicja Pacewicz,- Warszawa: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,1995

Prosta, krótka książeczka dla nauczycieli i rodziców. Zawiera 10 prostych i skutecznych rad, które mogą zapobiec picie dzieci... Pobudza do myślenia i szukania dalszych, głębszych lektur na ten temat..

14. TOLERANCJA

Tolerancja. Programy profilaktyczno-edukacyjne / [oprac. tekstu Dagmara Sołdek], Nadarzyn: Lissner Studio, 2010?+ DVD

Program składa się z dwóch elementów – książki oraz płyty DVD. Książka zawiera podstawowe informacje o takich pojęciach jak: tolerancja, dyskryminacja, uprzedzenia, stereotypy, prawa człowieka, opis programu. Płyta DVD: film „Czy dlatego, że inny?” (19 min.) - przedstawia problem uprzedzeń rasowych; film „Szkolna inwestycja” (17 min.)omawia problem postrzegania osób niepełnosprawnych.

15. VOGLER, Roger E.

Nastolatki i alkohol: kiedy nie wystarczy powiedzieć „nie” / Roger E. Fogler, Warn Bartz R.,- Warszawa: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 1999

Autorzy opierając się na doświadczeniach amerykańskich rodziców dostarczają wiedzy o podstawowych metodach zapobiegania picie nastolatków oraz sposobach działania, gdy uzależnienie dziecka staje się faktem. Publikacja ta skierowana jest zarówno do rodziców jak i do wychowawców i pedagogów szkolnych.

16. WARBICK, Caroline

Odżywianie / Caroline Warbick,- Poznań: Ibis, 2009

Książka z serii *Porozmawiajmy o...*, poruszająca trudne tematy z jakimi młodzi ludzie spotykają się na co dzień. Zawiera przydatne informacje i porady, jak walczyć z problemem zaburzeń żywieniowych takich jak anoreksja czy bulimia.

17. ZAJĄCZKOWSKI, Krzysztof

Nikotyna, alkohol, narkotyki: profilaktyka uzależnień: krótki poradnik psychologiczny / Krzysztof Zajączkowski,- Kraków: Rubikon, 2001

Poradnik przeznaczony jest przede wszystkim dla nauczycieli i rodziców. Zawiera podstawowe informacje na temat prawidłowości rozwoju okresu dorastania oraz nikotyny, alkoholu, narkotyków a także sygnałów ostrzegawczych pojawiających się w zachowaniu dziecka, które powinny zaniepokoić każdego wychowawcę. Omówiono w nim błędy wychowawcze najczęściej popełniane przez rodziców oraz podano wskazówki i praktyczne zalecenia użyteczne w prowadzeniu "domowej profilaktyki uzależnień".

18. ZATOŃSKI, Witold

Jak rzucić palenie / Witold Zatoński,- Warszawa: Centrum Onkologii, [2000?]

Rzucanie palenia to skomplikowany proces. Składa się z wielu etapów, czasami wymagających powtórzeń. Nie istnieje cudowna recepta na zaprzestanie palenia. Jest tyle sposobów, ilu ekspalaczy. Niektórzy przestają palić pod wpływem chwili; inni potrzebują głębokiego namysłu, specjalnych okoliczności, czasami pomocy lekarza. Po zaprzestaniu palenia czekają ich dni pełne napięć, możliwość kłopotów z wagą, a czasem z utrwaleniem osiągniętego sukcesu. Każdy palacz, który chce żyć lepiej i dłużej, powinien rzucić palenie. Każdy palacz może to zrobić! Wystarczy tylko chcieć! Rady zawarte w tej książce mogą pomóc palącym rozstać się z nałogiem.

III Wychowanie w szkole. Szkoła a rodzice.

1. ARENDARSKA, Agnieszka

Scenariusz spotkania z rodzicami czyli Wywiadówka profilaktyczna / Agnieszka Arendarska,- Warszawa: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2001

Scenariusz spotkania adresowany jest do nauczycieli, wychowawców i pedagogów, którym zależy na bezpieczeństwie, i zdrowiu swoich wychowanków; na życzliwej i konstruktywnej współpracy z ich rodzicami oraz zmniejszeniu szkód, wynikających z podejmowania przez uczniów ryzykownych zachowań. Realizacja takiego spotkania może przyczynić się nie tylko do wzrostu wiedzy rodziców na temat problemów alkoholowych, ale również skłonić ich do podjęcia bliższej współpracy ze szkołą, do zawiązania koalicji profilaktycznej.

2. BIBLIOTERAPIA

Biblioterapia w praktyce: poradnik dla nauczycieli, wychowawców i terapeutów/ pod red. Eweliny J. Koniecznej,- Kraków: Impuls, 2010

W książce przedstawiono wyjątkowe scenariusze, przeznaczone do pracy z grupą. Głównym celem zamieszczonych tekstów jest profilaktyka oraz praca z emocjami. Scenariusze mogą znaleźć zastosowanie zarówno na zajęciach dydaktycznych, jak i socjoterapeutycznych, czy spotkaniach z grupą wsparcia. Książka jest nie tylko źródłem pomysłów, ale również poradnikiem, w jaki sposób pisać własne, autorskie scenariusze biblioterapeutyczne. Realizatorami przedstawionych tekstów mogą być nauczyciele szkół szczebli podstawowych, gimnazjalnych, zawodowych oraz licealnych.

3. DAMBACH, Karl E.

Mobbing w szkole: jak zapobiegać przemocy grupowej / Karl E. Dambach,- Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2008

Książka dotyczy przemocy grupowej w szkołach. Jeżeli terror psychiczny ze strony większości członków grupy wobec tej samej osoby lub wobec dwóch czy trzech osób jest stosowany stale, wówczas mówimy o występowaniu "mobbingu", który polega na systematycznym upokarzaniu, wyśmiewaniu i okrutnym traktowaniu ofiar. Autor opisuje przejawy tego rodzaju przemocy w klasach szkolnych, wskazuje na jej konsekwencje dla rozwoju dzieci, zarówno ofiar, jak i sprawców oraz podaje możliwe sposoby interwencji.

4. DRUGI

Drugi elementarz czyli Program Siedmiu Kroków: program profilaktyki dla młodzieży, nauczycieli i rodziców / [oprac. Agnieszka Arendarska i in.],- Warszawa: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 1995

Zbór scenariuszy do cyklu zajęć dla młodzieży gimnazjalnej i pierwszych klas szkół ponadpodstawowych oraz dla rodziców. Program Siedmiu Kroków dostarcza młodzieży informacji o różnych substancjach uzależniających, ale koncentruje się przede wszystkim wokół alkoholu, ponieważ mimo istotnych zagrożeń związanych z narkotykami, właśnie alkohol i nikotyna są najbardziej popularnymi substancjami uzależniającymi młodzież.

5. DUDZIAK, Urszula

Wychowanie w klasie szkolnej: scenariusze godzin wychowawczych dla szkół ponadpodstawowych / Urszula Dudziak,- Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2002

Publikacja zawiera propozycje realizacji godzin wychowawczych odnoszące się do następujących grup zagadnień: nasze postawy, nasze relacje z innymi, nasze problemy, nasze otoczenie. Propozycje tematyczne ujęto w scenariusze przewidziane na 27 lekcji. Każdy scenariusz rozpoczyna się teoretycznym wprowadzeniem - zgłębieniem problemu, który stanie się przedmiotem rozważań z uczniami. Część praktyczna to szczegółowe przedstawienie realizacji - omówienie celów, form i metod pracy, opis ćwiczeń, wskazanie środków dydaktycznych.

6. GAJEWSKA, Grażyna

Teoretyczne i metodyczne aspekty kalendarza wychowawcy: scenariusze zajęć wychowawczych. T.5 / Grażyna Gajewska [i in.],- Zielona Góra: GAJA, 2008

W części teoretycznej w zeszycie zawarto artykuły: - „Edukacyjne znaczenie zainteresowań dzieci i młodzieży a warsztat pracy pedagoga”, „Wymiary współpracy rodziców i nauczycieli w perspektywie badawczej”, „Możliwości i ograniczenia wykorzystania zabawy w działaniach wychowawczych”. W części drugiej przedstawiony został proces wrastania dzieci i młodzieży w kulturę poprzez zajęcia wychowawcze z okazji różnych tradycyjnych świąt wynikających w rocznego kalendarza.

7. GAJEWSKA, Grażyna

Teoretyczne i metodyczne aspekty wychowania młodzieży a warsztat pedagoga: scenariusz zajęć wychowawczych. T.3 / Grażyna Gajewska [i in.],- Zielona Góra: GAJA, 2002

W części teoretycznej książki zawarto artykuły: " Współdziałanie pedagogów z rodzicami w procesie opieki, wychowania, kształcenia młodzieży. Fikcja czy rzeczywistość?", "Nie bójmy się bawić" o metodycznych kontekstach pedagogiki zabawy. "Żeby ogień ogrzewał a nie wypalał". Syndrom wypalenia zawodowego, stan i kierunki działań profilaktycznych. Specyficzne właściwości potrzeb młodzieży dorastającej i wynikające z nich uwagi dotyczące wychowania i opieki w gimnazjum. W części drugiej podjęte zostały kluczowe zagadnienia działalności opiekuńczo-wychowawczej, a wśród nich: model wzorzec gimnazjum a trudności wychowawcze, agresja, przemoc, komunikacja, konflikty dorośli - dzieci, koleżeństwo - przyjaźń - zakochanie, seksualność, prawa i normy, tolerancja, autorytet, dojrzała osobowość, uzależnienia - tematy przewidziane w programie gimnazjum - do których opracowano propozycje 77 scenariuszy spotkań wychowawczych.

8. GŁADYSZEWSKA- CYLULKO, Joanna

Wspomaganie rozwoju dzieci nieśmiałych poprzez wizualizację i inne techniki arteterapii / Joanna Gładyszewska – Cylulko,- Kraków: Impuls, 2007

W dzisiejszych czasach rośnie populacja dzieci nieśmiałych, które nie radzą sobie w kontaktach społecznych. W zapobieganiu utrwalania nieśmiałości ważną rolę odgrywają oddziaływania wychowawcze nastawione na odpowiednie kształtowanie się osobowości dziecka. Jednak, gdy zaburzenia przybierają na sile, konieczne jest zastosowanie odpowiednich działań terapeutycznych. Inspiracją do podjęcia tematu były wieloletnie doświadczenia autorki w stosowaniu wizualizacji z wybranymi technikami arteterapii w terapii i wspomaganie rozwoju dzieci. Celem praktycznym jest zaproponowanie nowej metody przydatnej w pracy terapeutyczno-wychowawczej z dziećmi nieśmiałymi. Książka zawiera część praktyczną, w której znajdują się m.in. przykładowe scenariusze zajęć z wykorzystaniem wizualizacji z wybranymi technikami arteterapii, arkusze obserwacyjne oraz arkusze oceny dzieci.

9. GORDON, Thomas

Wychowanie bez porażek w szkole / Thomas Gordon,- Warszawa: PAX, 2000

W swej książce T. Gordon zwraca się przede wszystkim do nauczycieli. Nie jest to jednak typowy podręcznik metodyki. Autor wychodzi od stwierdzenia, że proces nauczania i uczenia się może przebiegać prawidłowo (a co za tym idzie: być skuteczny), jedynie gdy stosunki między nauczycielem a uczniami opierają się na wzajemnym poszanowaniu odrębności, życzliwości i zaufaniu, a także gdy obie strony nie są zbyt zaabsorbowane dodatkowymi, nie związanymi z nauką problemami.

10. GRODOWSKA, Małgorzata

Wychowawczy program profilaktyczny: gimnazjum / Małgorzata Grodowska, Maria Kowalska,- Kraków: Rubikon, 2003

Człowiek jako istota społeczna nie potrafi żyć sam. Najlepiej rozwija się, uczy, pracuje, gdy ma wokół siebie innych ludzi. Nie zawsze jednak potrafi docenić obecność drugiego człowieka, zdarza się, że jego zachowanie względem innych odbiega od ogólnie przyjętych norm. Jednym z przejawów takiego zachowania jest stosowanie przemocy. Spotykamy się z nią na każdym kroku: na ulicy, w szkole, w pracy, w najbliższym otoczeniu. Przybiera ona różne formy - od fizycznego znęcania się po przemoc psychiczną. Jak realizować zadania profilaktyczne w szkole, jaka jest rola rodziców i instytucji wspierających szkołę - na te pytania można znaleźć odpowiedź w książce.

11. GUERIN, Suzanne

Przemoc i prześladowanie w szkole: skuteczne przeciwdziałanie agresji wśród młodzieży / Suzanne Guerin, Eilis Henness,- Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2008

Często atakują nas sytuacje, w których nie radzimy sobie z wybuchami gniewu nastolatka czy zaplanowanym prześladowaniem jednych uczniów przez drugich. Warto zapoznać się z wiedzą na temat destrukcyjnych zachowań dzieci i młodzieży, by umieć skutecznie im przeciwdziałać. Autorzy książki piszą, w jaki sposób nauczyciele i inni pracownicy oświaty mogą reagować w krytycznych przypadkach.

12. HAMID, Habibi

Drugie skrzydło: czujesz jak ci bije serce?: właśnie dlatego piszę.../ Habibi Hamid,- Warszawa: Fraszka Edukacyjna, 2009

Książka ta, to zbiór prostych opowiadań-baśni terapeutycznych o nadziei w sytuacjach życiowych, z którymi nie potrafimy sobie dać rady. Piękno, dobro, miłość - te wartości - wbrew wszystkiemu - widać na każdej stronie tej książki. Czy znasz w swojej szkole uczniów (nastoletnich), co do których masz niejasne (albo całkiem oczywiste) podejrzenia, że biorą narkotyki, piją alkohol, czują się samotni, odrzuceni, albo mają rodzinne problemy? Nie wiesz, jak do nich trafić? Masz obawy, że sprawy mogą się wymknąć spod kontroli (albo się już wymknęły)? Jeśli tak, to wykorzystaj te opowiadania do rozmów z młodzieżą, biblioterapii lub po prostu podsuń je uczniom do poczytania.

13. HANDFORD, Olga

Bajka w twórczym rozwoju i arteterapii / Olga Handford, Wiesław Karolak.-
Łódź: Wydawnictwo Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej, 2009+ CD

Ćwiczenia znajdujące się w tej książce przeznaczone są dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Każde ćwiczenie zostało sprawdzone w praktyce wiele razy. Kolejno nanoszone były zmiany w scenariuszach, notowane wszelkie uwagi i refleksje uczestników ćwiczeń. Książka jest ofertą dla nauczycieli, metodyków, arteterapeutów, ale również dla studentów wielu specjalności pedagogicznych, edukacji artystycznej i arteterapii. Z książki tej, jak z przewodnika, korzystając będą mogli wszyscy, którzy poszukują prostych i atrakcyjnych metod pracy z grupami, pracy dającej uczestnikom radość tworzenia i efektywność działań twórczych.

14. HEYNE, David

Niechęć do szkoły: jak pomóc dziecku, które opuszcza lekcje i wagaruje / David Heyne, Stephenie Rollings,-
Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2008

Książka jest poradnikiem wyjaśniającym problem absencji szkolnej spowodowanej różnego rodzaju fobiami, niepowodzeniami, stresem oraz trudnymi sytuacjami w domu i w życiu młodego człowieka. Autorzy książki opracowali strategie interwencji i terapii wagarującej młodzieży oraz program grupy wsparcia dla zaniepokojonych rodziców, którzy chcą pomóc swoim dzieciom pokonać ten problem.

15. HOLLIN, Clive R.

Przestępczość wśród młodzieży: rozpoznanie zjawiska, diagnozowanie i profilaktyka / Clive R. Hollin, Deborah Browne, Emma J. Palmer,-
Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2008

Każda szkoła boryka się z problemem przestępczości wśród młodzieży. Aby skutecznie radzić sobie z tym problemem, warto zapoznać się z podstawową wiedzą na temat mechanizmu powstawania i radzenia sobie z tym zjawiskiem. Dzięki autorom tej książki poznajemy czynniki wpływające na pojawienie się problemu i otrzymujemy narzędzia w postaci testów i wskazówek, dzięki którym nauczymy młodzież panowania nad gniewem i agresją.

16. JAKUBOWSKA, Hanna

Promocja zdrowia i profilaktyka uzależnień: przewodnik nauczyciela szkoły podstawowej i gimnazjum: ścieżka międzyprzedmiotowa / Hanna Jakubowska,-
Warszawa; Łódź: PWN, 2001

Przeciwdziałanie uzależnieniom, zdrowy sposób odżywiania się, zdrowa psychika i postępowanie asertywne, radzenie sobie w trudnych sytuacjach oraz dokonywanie świadomego wyboru, to tylko niektóre ze scenariuszy lekcji jakie znalazły się w tym opracowaniu. Program promocji zdrowia można realizować w całości lub części, we wszystkich klasach szkoły podstawowej i gimnazjum. Scenariusze lekcji wraz z materiałami teoretycznymi pomogą nauczycielowi lub pedagogowi szkolnemu ciekawie przeprowadzić lekcję wychowawczą oraz jednocześnie lepiej zrozumieć i poznać potrzeby swoich uczniów.

17. KŁUSEK, Urszula

Aby nie miotał nami wiatr...: scenariusze lekcji wychowawczych dla uczniów gimnazjum / Urszula Kłusek,- Kraków: Rubikon, 2003 + CD

Nuda, zniechęcenie, brak zainteresowań i umiejętności stawiania sobie wymagań - utrudniają wykazanie się tym, co daje poczucie spełnienia i samoakceptacji. Ciekawa propozycja zajęć (oraz CD z tekstami "Listów Marty do Mądrusi") pomoże nauczycielom w stworzeniu sytuacji wychowawczych mobilizujących uczniów gimnazjów do poszukiwania i poznania smaku zwycięstwa nad własnymi ograniczeniami.

18. KNEZ, Renata

Saper czyli Jak rozminować agresję: program profilaktyczno-wychowawczy dla klas 1-3 gimnazjum oraz klasy 1 szkół ponadgimnazjalnych / Renata Knez,- Kraków: Rubikon, 2003

Program profilaktyczno - wychowawczy SAPER daje podstawową wiedzę na temat zachowań agresywnych i sposobów radzenia sobie z nimi w klasie. Cykl zajęć ma zintegrować grupę, dać podstawową wiedzę z zakresu psychologicznych mechanizmów bezpośrednio dotyczących funkcjonowania klasy jako grupy, a w końcu uczyć, jak radzić sobie z własną złością i agresją.

19. KOLETYŃSKA, Katarzyna

Spotkania z rodzicami- inaczej, ciekawiej, skuteczniej / Katarzyna Koletyńska,- Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2004

Książka przedstawia pomysły nowych form zebrań z rodzicami uczniów. Autorki opisują, w jaki sposób wyglądają zebrania i wywiadówki z rodzicami, jak często i w jakim celu powinny się odbywać, jak zorganizować spotkanie inaczej i jakim zagadnieniom je poświęcać podają przykłady problemów, które można rozwiązać wspólnie z rodzicami.

20. MŁODZIEŻ

Młodzież z grup ryzyka: perspektywy profilaktyki / pod red. Miry Prajsner,- Warszawa: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2003

Publikacja przedstawia dorobek seminarium naukowego: Perspektywy profilaktyki dla młodzieży z grup ryzyka: dylematy, wyzwania, potrzeby, które w 2003 roku zorganizowała Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Składają się na nią cztery bloki tematyczne: *Co zagraża polskiej młodzieży? Diagnoza zachowań problemowych. *Metody przeprowadzania wczesnych interwencji profilaktycznych. *W jaki sposób pracować z młodzieżą z grup ryzyka? *Oferta programów i kompetencje osób pomagających młodzieży z grup ryzyka. Ważną część książki stanowi relacja z dyskusji, w której brali udział wybitni praktycy z zakresu psychologii i pedagogiki, dzieląc się swoimi doświadczeniami i osobistymi refleksjami na temat efektywnego pomagania oraz budowania kontaktu z młodymi ludźmi mającymi problemy z substancjami psychoaktywnymi.

21. PRZEWODNIK

Przewodnik po najlepszych praktykach w zakresie nawiązywania dobrych relacji pomiędzy domem a szkołą / [oprac. Kamil Bisaga i in.]; Publiczne Gimnazjum nr 5 w Opolu,- Opole: Instytut Śląski, 2003

Przewodnik jest efektem projektu Comenius 2.1, w którym uczestniczyły instytucje edukacyjne z Hiszpanii, Grecji, Wielkiej Brytanii i Polski. Głównym przedmiotem zainteresowań projektu było rozpoznanie i podzielenie się najlepszymi praktykami w zakresie dobrej współpracy szkoły z rodziną. Publikacja zawiera 25 przykładów najlepszych praktyk z czterech krajów oraz zarys celów i metod wykorzystanych w projekcie.

22. PYŻALSKI, Jacek

Agresja elektroniczna wśród dzieci i młodzieży / Jacek Pyżalski.- Sopot: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2011

Tematem książki jest coraz powszechniejsza obecnie agresja elektroniczna wśród dzieci i młodzieży. Autor omawia zagadnienie nowych mediów, poświęcając sporo uwagi ich młodym użytkownikom i dysfunkcjonalnemu korzystaniu z nowych technologii, którego jednym z przejawów jest agresja elektroniczna (cyberbullying), realizowana za pośrednictwem Internetu, ale także np. telefonów komórkowych. W książce przedstawiono liczne przykłady, a także omówiono cechy cyberbullyingu oraz jego sprawców i ofiar. Na koniec opisano konsekwencje agresji internetowej oraz metody profilaktyki i interwencji w tej dziedzinie, możliwe do zastosowania głównie w szkole, przez nauczycieli i pedagogów, a także w domu, przez rodziców i opiekunów młodego człowieka.

23. VOPEL, Klaus W.

Gry i zabawy interakcyjne dla dzieci i młodzieży. Cz. 2. / Klaus W. Vopel,- Kielce: cop. 2009

Interakcja to współdziałanie i współpraca, to bycie razem! Całe nasze życie polega na tym, że jesteśmy z kimś, że od kogoś zależy i że także nasze działanie wpływa na inne osoby. Tak jest w dzieciństwie, w domu rodzinnym, w szkole, potem w pracy, we wszelkich związkach i relacjach... Nie jesteśmy samotnymi wyspami i to jest piękne... Ale żeby na tych zaludnionych wyspach było miło i przyjaźnie, trzeba nauczyć się siebie i innych, a wesołe gry i zabawy są najlepszym sposobem doświadczania rozmaitych interakcji. Część II zawiera gry i zabawy związane z: Uczuciami, Rodziną i Przyjaciółmi.

24. VOPEL, Klaus W.

Gry i zabawy interakcyjne dla dzieci i młodzieży. Cz. 3. / Klaus W. Vopel,- Kielce: cop. 2009

W części III dowiemy się wszystkiego o: Komunikacji, Ciele i Zaufaniu

25. VOPEL, Klaus W.

Gry i zabawy interakcyjne dla dzieci i młodzieży. Cz. 4. / Klaus W. Vopel,- Kielce: cop. 2009

W części IV poznamy zagadnienia związane ze: Szkołą, Wpływem i Współpracą

26. WIECZOREK – STACHOWICZ, Mirosława

Profilaktyka w szkole / Mirosława Wieczorek- Stachowicz,- Warszawa: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2000

Publikacja polecana szczególnie nauczycielom i pedagogom, jako cenna pomoc w organizowaniu działań profilaktycznych w szkole. Specjaliści znajdą w niej odpowiedzi na nurtujące pytania: jakie jest miejsce profilaktyki problemów alkoholowych w programie wychowawczym szkoły, jakie działania może podjąć wychowawca, jak przeprowadzić diagnozę sytuacji w klasie, o czym warto pamiętać, planując godzinę wychowawczą czy wywiadówkę profilaktyczną dla rodziców.

27. SIUDEM, Ireneusz

W kręgu uczuć: zajęcia profilaktyczne dla klas I – III, IV – VI i gimnazjum / Ireneusz Siudem,- Lublin: Kuźnia, 2000?

Wprowadzenie do profilaktyki zasad dotyczących dbałości o rozwój uczuć jest niezbędny, bowiem większość zachowań patologicznych ma swoje emocjonalne przyczyny. Praca mająca na celu rozwój uczuć może być uniwersalnym zadaniem profilaktyki prowadzonej w szkole. Zaprezentowane w opracowaniu ćwiczenia to propozycje, które pokazują pewną sferę działań profilaktycznych, powinny one zainspirować do poszukiwania i doskonalenia w tym kierunku.

28. UHMAN, Grażyna

Motywowanie uczniów w praktyce / Grażyna Ulman,- Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 2005

Celem publikacji jest pokazanie nauczycielom, że realizacja każdego działu, tematu z danego programu powinna wiązać się z budowaniem motywacji uczniów, a obok celów poznawczych i/lub psychomotorycznych powinny być stawiane cele sfery motywacyjnej. Autorka uzasadnia potrzebę stawiania celów motywacyjnych - podaje przykłady różnych przedmiotów i tematów na poziomie planowania wynikowego i metodycznego, a także przykłady realizacji celów motywacyjnych w powiązaniu z celami przedmiotowymi oraz sposoby wzbogacania zadań poznawczych elementami motywowania.

29. WÓJTOWICZ, Mirosława

Scenariusze zajęć biblioterapeutycznych: nie tylko dla uczniów z dysleksją: terapia- zabawa- nauka: szkoła podstawowa i gimnazjum/ Mirosława Wojtowicz,- Gdańsk: Harmonia, 2010

Książka ta zawiera cenne doświadczenia z pracy z dziećmi prowadzonej w bibliotece, a więc blisko książki. Opisane zajęcia w formie scenariuszy stwarzają możliwość zastosowania ich we własnej praktyce i sprawdzenia ich skuteczności. Największą wartością publikacji jest ukazanie różnych możliwości wykorzystania książki, przeżywania jej w aktywny sposób i budzenia zainteresowania książką. Prowadzi to do podniesienia motywacji do czytania, co jest obecnie jednym z najważniejszych wyzwań wobec nowego "pokolenia użytkowników komputerów".

30. ZNAJDŹ

Znajdź właściwe rozwiązanie: program antytytoniowy dla uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjum / Janusz Szymborski i in,- Warszawa: Instytut Matki i Dziecka, 2000

Program profilaktyki palenia tytoniu adresowany jest do uczniów starszych klas szkoły podstawowej oraz gimnazjum. W tym okresie nauki gwałtownie wzrasta liczba dzieci i młodzieży próbujących po raz pierwszy zapalić papierosa. Niektórzy młodzi ludzie najpierw palą okazjonalnie, a potem czynią to w regularnych odstępach czasu, wkraczając na drogę pełnego uzależnienia od nikotyny. Konieczność interwencji w kierunku uchronienia przed inicjacją palenia tytoniu i wejścia w nałóg podyktowana jest również skumulowaniem w tym okresie życia wielu psychospołecznych czynników ryzyka palenia tytoniu, w tym m. in. socjodemograficznych, takich jak: wiek i płeć ucznia, status społeczny, problemy wieku dojrzewania, czynniki środowiskowe, czynniki interpersonalne, normy i obyczaje środowiskowe, dostępność wyrobów tytoniowych.